

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ
УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ НАУКОВИЙ ЦЕНТР «ІМЕСГ» НААН**

***ЗБІРНИК
ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ***

***VII Міжнародної науково-технічної конференції з нагоди
113-ї річниці від дня народження
доктора технічних наук, професора,
члена-кореспондента ВАСГНІЛ,
віце-президента УАСГН
КРАМАРОВА
Володимира Савовича
(1906-1987)***

«КРАМАРОВСЬКІ ЧИТАННЯ»

***20-21 лютого 2020 року
м. Київ***

ББК40.7

УДК 631.17+62-52-631.3

Збірник тез доповідей VII Міжнародної науково-технічної конференції «Крамаровські читання» з нагоди 113-ї річниці від дня народження доктора технічних наук, професора, члена-кореспондента ВАСГНІЛ, віце-президента УАСГН Крамарова Володимира Савовича (1906-1987) 20-21 лют. 2020 р., м. Київ / МОН України, Національний університет біоресурсів і природокористування України, Національний науковий центр «ІМЕСГ» НААН. – К.: Видавничий центр НУБіП України, 2020. – 384 с.

В збірнику представлені тези доповідей науково-педагогічних працівників, наукових співробітників, аспірантів та студентів НУБіП України, провідних вітчизняних і закордонних вищих навчальних закладів та наукових установ, в яких розглядаються завершені етапи розробок.

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ:

Ніколаєнко С. М. – ректор НУБіП України, член-кореспондент НАПН України, голова організаційного комітету;

Адамчук В. В. – голова ради роботодавців НУБіП України, директор ННЦ «ІМЕСГ» НААН, академік НААН, співголова організаційного комітету (за згодою);

Отченашко В. В. – начальник науково-дослідної частини НУБіП України, заступник голови організаційного комітету;

Ружило З. В. – декан факультету конструювання та дизайну НУБіП України, заступник голови організаційного комітету;

Мельник В. І. – доцент кафедри надійності техніки НУБіП України, секретар організаційного комітету.

Члени організаційного комітету:

Аулін В. В. – професор кафедри експлуатації та ремонту машин ЦНТУ;

Афтанділянц Є. Г. – завідувач кафедри ТКМіМ НУБіП України;

Бакулін Є.А. – завідувач кафедри будівництва НУБіП України;

Барановський В. М. – професор кафедри ТіОЗВ ТНТУ ім. І. Пулюя;

Березовий М. Г. – завідувач кафедри механіки НУБіП України;

Бєлоєв Х. – ректор аграрного університету в Русе (Республіка Болгарія) (за згодою);

Борак К. В. – заступник директора з навчальної роботи ЖАТК;

Будяй О. В. – директор ТОВ «Манн+Хуммель фільтрейшен технолоджи Україна» (за згодою);

- Булгаков В. М.** – професор кафедри механіки НУБіП України, академік НААН;
Войтюк Д. Г. – радник ректора НУБіП України, член-кореспондент НААН;
Войтюк В. Д. – завідувач кафедри технічного сервісу та інженерного менеджменту ім. М. П. Момотенка НУБіП України;
Герук С. М. – завідувач кафедри агроінженерії ЖАТК;
Захарчук О. В. – завідувач відділу ринку матеріально-технічних ресурсів ННЦ «ІАЕ» НААН;
Іванишин В. В. – ректор Подільського ДАТУ;
Івановс С. – директор НДІ МСГ Латвійського сільськогоспо-дарського університету (Латвійська Республіка) (за згодою);
Кирилюк В. І. – начальник відділу науково-технічної інформації НДЧ НУБіП України;
Ковалишин С. Й. – декан факультету механіки та енергетики ЛНАУ;
Кравчук В. І. – директор ДНУ «УкрНДІПВТ ім. Леоніда Погорілого», член-кореспондент НААН (за згодою);
Крочко В. – професор інженерно-технічного факультету Словацького університету наук про життя (за згодою);
Кузьмінський Р. Д. – завідувач кафедри експлуатації та технічного сервісу машин ім. О. Д. Семковича ЛНАУ;
Кюрчев С. В. – декан МТ факультету ТДАТУ;
Ловейкін В. С. – завідувач кафедри конструювання машин і обладнання НУБіП України;
Лукач В. С. – директор ВП «Ніжинський агротехнічний інститут» НУБіП України;
Марус О. А. – доцент кафедри тракторів, автомобілів і біоенергосистем НУБіП України;
Марчук А. – декан агроінженерного факультету Природничого університету в Любліні (Республіка Польща) (за згодою);
Мельник В. І. – начальник відділу науково-технічної інформації НДЧ НУБіП України;
Михайлович Я. М. – декан механіко-технологічного факультету НУБіП України;
Науменко О. А. – завідувач кафедри технічних систем та технологій тваринництва ім. Б. П. Шабельника ХНТУСГ ім. П. Василенка;
Новицький А. В. – доцент кафедри надійності техніки НУБіП України;
Ольт Ю. – професор Естонського університету наук про життя (Естонська Республіка) (за згодою);
Паскуці С. – професор університету Барі Альдо Моро (Італія) (за згодою);
Пилипака С. Ф. – завідувач кафедри нарисної геометрії, комп'ютерної графіки та дизайну НУБіП України;
Полянський П. М. – в. о. завідувача кафедри загально-технічних дисциплін МНАУ;
Продеус О. В. – керівник відділу ТОВ «Манн+Хуммель фільтрейшен технолоджи Україна»;

- Пушка О.С.** – декан інженерно-технологічного факультету Уманського національного університету садівництва;
- Роговський І. Л.** – директор НДІ техніки і технологій НУБіП України;
- Ромасевич Ю. О.** – професор кафедри конструювання машин і обладнання НУБіП України;
- Ревенко Ю. І.** – доцент кафедри надійності техніки НУБіП України;
- Савченко В. М.** – завідувач кафедри машиновикористання та сервісу ТС ЖНАЕУ;
- Сайчук О. В.** – директор ННІ технічного сервісу ХНТУСГ ім. П. Василенка;
- Свірень М. О.** – завідувач кафедри сільськогосподарського машинобудування ЦНТУ;
- Сідашенко О. І.** – завідувач кафедри технологічних систем ремонтного виробництва ХНТУСГ ім. П. Василенка;
- Собчук Г.** – директор Представництва Польської академії наук в м. Києві;
- Толстушко М. М.** – доцент кафедри галузевого машинобудування ЛДТУ.

УДК 631.361:635.61

МАШИНА ДАВИЛЬНОГО ТИПА ДЛЯ ВЫДЕЛЕНИЯ СЕМЯН ОВОЩЕ-БАХЧЕВЫХ КУЛЬТУР В УКРАИНЕ

А. С. ПАСТУШЕНКО, кандидат технічних наук, старший преподаватель
Николаевский национальный аграрный университет,
E-mail: pastushenkoandrey1987@gmail.com

Производство семенного материала овощебахчевых культур является одной из важных проблем, которая существует в отрасли семеноводства Украины, по показателям трудоемкости и недостаточности механизации производственных процессов. Оборудование, которое раньше использовалось в технологическом процессе, по уровню своего совершенства отвечает требованиям прошлого столетия, но для современных нужд отрасли устарело как морально, так и физически и не удовлетворяет требованиям, предъявляемым к качеству конечного продукта. Как правило, для доведения семенных плодов до измельченной массы используют устройства для измельчения семенников, конструктивное исполнение и принцип действия которых может быть довольно разнообразным и главным образом зависеть от способа взаимодействия рабочего органа измельчителя с плодами. В отечественных машинах измельчение семенных плодов овощебахчевых культур осуществлялось посредством удара (штифтовые барабаны машин ИБК-5, ВНБ-5, ВБЛ-20) или резания (ножевые барабаны машин ВТЛ-10, ВТЛ-16, УСБ-8) с последующим перетиранием измельченной массы бичевым барабаном (отделители ВБЛ-20, ВТЛ-10...16). Основными недостатками этих способов измельчения являются: высокий уровень энергоемкости технологического процесса; наличие в измельченной массе большого количества раздробленной мелкой корки, частички которой равновеликие с размерами семян; высокий процент травмирования семенного материала [1, 2].

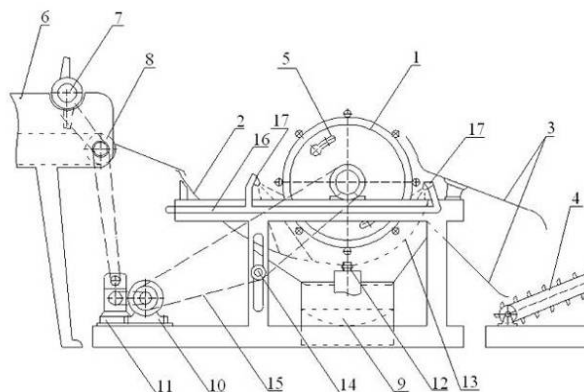
Проблема усовершенствования имеющихся и создания современных комплексов машин, которые используются в области механизации процессов выделения семян овощебахчевых культур, является актуальной и имеет важное народнохозяйственное значение, поскольку качественный семенной материал – это одно из условий, которое позволяет повысить урожайность и снизить себестоимость выращиваемой продукции.

Для решения изложенной выше задачи проблемной научно-исследовательской лабораторией конструирования энергоэффективной сельскохозяйственной техники и технологий Николаевского государственного аграрного университета создана новая машина для выделения семян овощебахчевых культур (рис. 1), которая обеспечивает реализацию механизированной технологии их получения. В отличие от предыдущих разработок она оснащена рабочими органами, которые отделяют семена путем раздавливания семенников и протягивания рабочей массы между барабаном и декой в зазоре “барабан-решето”. Именно такая конструкция, в результате

проведених нами аналітичних досліджень може забезпечити суттєве підвищення якісних показателів насіння. На данню конструкцію був отриманий патент України на винахід [3].

а)

б)

Рис. 1. Выделитель семян овощебахчевых культур:

а) общий вид машины давильно-сепарирующего типа; б) конструктивная схема машины для выделения овощебахчевых культур

Машина состоит из транспортера подачи плодов 6, над рабочей поверхностью которого, в зависимости от культуры, устанавливаются ножи 7, что оборачиваются с противорежущими пластинами. В зоне разгрузки транспортера установлен наклонный лоток, одна из сторон которого упирается в решетчатую деку 2. Решетчатая дека устанавливается шарнирно на осях. Для регулирования зазора между цилиндрической поверхностью барабана и декой используется винтовое устройство 12. Дека имеет удлинитель 13, который может перемещаться в пазах, тем самым увеличивая или уменьшая площадь рабочей зоны. Дека своей поверхностью охватывает вращающийся барабан 1, на цилиндрической поверхности которого, под углом к образующим барабана, установлены бичи. Для изменения угла наклона бичей, один конец каждого из них жестко закреплен в пальце, который установлен на цилиндрической поверхности барабана и имеет возможность поворачиваться. Второй конец бича установлен в отверстие пальца, а сам палец может перемещаться в пазах, которые устроены на поверхности барабана.

Увеличение технологической зоны в машине предусмотрено с помощью установленного удлинителя деки 13.

С целью улучшенного прохождения семян сквозь отверстия решетчатой деки и их отделения от раздавленной массы плодов на входе и выходе из рабочей зоны попарно установлены форсунки 17 для подачи воды под давлением.

Машина работает таким образом. Плоды, двигаясь по транспортеру 6, подаются в зону предварительного измельчения, где благодаря взаимодействию с ножом 7 и противорежущей пластиной происходит вскрытие семенных плодов. Плоды по наклонному лотку 18 попадают в зазор между барабаном 1 и декой 2. Деформация плодов происходит благодаря их раздавливанию в зазоре, который уменьшается, между декой и барабаном. Вода под давлением

интенсивно подается в рабочую зону, вследствие чего происходит улучшенное отделение семян от корки и мезги с последующей их сепарацией сквозь отверстия деки.

Семена попадают в поддон 9 и задерживаются на сетчатой поверхности, а сок стекает дальше в поддон.

Благодаря тому, что бичи установлены под углом, кроме осевого перемещения плодов вдоль технологической зоны в зазоре “барабан – решето”, семенники имеют возможность перемещаться в направлении, перпендикулярном основному направлению движения, которое удлиняет их путь в этой зоне и обеспечивает более интенсивное отделение семян.

Испытания машины проведенные в условиях научно-исследовательской лаборатории и в полевых условиях позволили определить опытные данные о ее работоспособности. Материалом исследований выступили семенные плоды дыни и огурца. Соответственно для проведения эксперимента было избрано 3-х уровневый, 5-ти факторный квази-D оптимальный план Хартли второго порядка. В нем факторы получили такую градацию: частота вращения барабана (X_1), уровень подачи технологической массы (X_2), величина зазора “барабан – решето” (X_3), размеры отверстий решета (X_4), и угол обхвата барабана удлинителем деки (X_5).

После статистической обработки экспериментальных данных были составлены математические модели, которые описывают технологический процесс выделения семян при проведении лабораторных испытаний новой машины.

Исследование поведения критериев оптимизации в зависимости от изменения независимых факторов было проведено с использованием метода построения двухмерных сечений (рис.2) [4, 5]. Поочередно приравнивая три из пяти избранных факторов к нулю, оставляя неравными нулевому значению любые два другие, получены уравнения регрессии для чистоты семян (ЧН) и потерь семян (ВН).

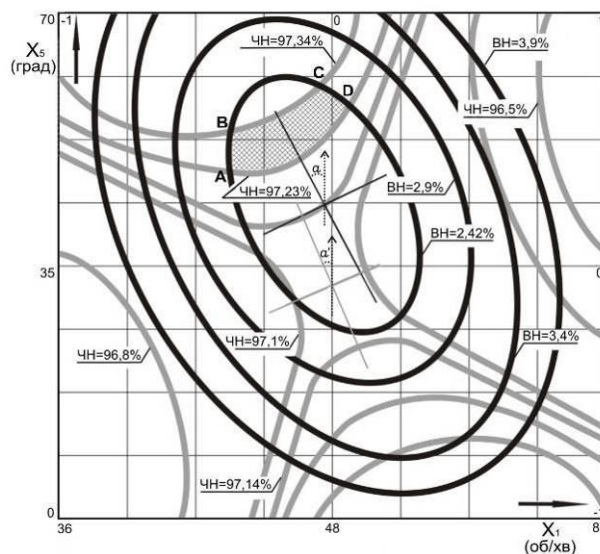

Рис. 2. Двухмерное сечение поверхности отклика

Проведенный анализ графических зависимостей позволил определить оптимальные конструктивно-технологические параметры исследуемой машины: частоту вращения барабана $X_1 = 45...52$ об/мин; уровень подачи технологической массы $X_2 = 8...9$ кг/мин; величину зазора “барабан-решето” $X_3 = 15...19$ мм; размер отверстий решета $X_4 = 9,5$ мм; угол обхвата барабана удлинителем деки $X_5 = 45...65$ град. В целом, экспериментальные исследования показали что, при таких значениях избранных факторов, которые в основном влияют на формирование качества технологического процесса выделения семян, критерии оптимизации находятся в диапазоне: чистота семян – $96,98\% < ЧН < 97,4\%$; потери семян – $ВН < 3,1\%$, что в достаточной мере удовлетворяет агротребованиям.

Список використаних джерел

1. Анисимов И. Ф. Машины и поточные линии для производства семян овощебахчевых культур / И.Ф. Анисимов. – Кишинев: Штиинца, 1987. – 33, 73 с.
2. Медведев В.П. Механизация производства семян овощных и бахчевых культур / Медведев В.П., Дураков А.В. –М.: Агропромиздат, 1985. – 239 с.
3. Патент №29671; Україна, МПК (2006) А23N 15/00. Машина для виділення насіння дині та огірка. / Пастушенко С.І., Думенко К.М., Пастушенко А.С. – № u200709680; Заявл. 27.08.2007; Опубл. 25.01.2008, Бюл. №2. – 4с.
4. Пастушенко А.С. Визначення конструктивно-технологічних параметрів машини давильного типу насінневих плодів овоче-баштанних культур / А.С. Пастушенко Загальнодержавний міжвідомчий науково-технічний збірник Кіровоградського національного технічного університету. – Кіровоград, 2009. Вип. № 39. – С. 210-215.
5. Пастушенко А.С. Дослідження процесу виділення насіння дині за допомогою машини давильного типу. Вісник Дніпропетровського державного аграрного університету. – Дніпропетровськ, 2009. Вип. № 2-09. – С. 212-215.

УДК 656.073

КОМПЛЕКСНЫЙ ПОДХОД К ПОВЫШЕНИЮ КАЧЕСТВА И НАДЕЖНОСТИ ОБСЛУЖИВАНИЯ ГРУЗОПОТОКА НА ТЕРМИНАЛЕ

Н. Ю. ШРАМЕНКО, доктор технических наук, профессор,

Д. А. МУЗЫЛЕВ, кандидат технических наук, доцент,

*Харьковский национальный технический университет сельского хозяйства
имени Петра Василенко*

E-mail: nshramenko@gmail.com, murza_1@ukr.net

В современных условиях актуальным является решение задачи уменьшения простоев автомобилей под обслуживанием на терминалах, в пунктах погрузки-разгрузки [1]. Этого можно достичь за счет эффективной организации погрузочно-разгрузочных работ [2, 3].

ІНФОРМАЦІЙНЕ ВИДАННЯ

ЗБІРНИК ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ

VII МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО - ТЕХНІЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ

«КРАМАРОВСЬКІ ЧИТАННЯ»

з нагоди 113-ї річниці від дня народження

доктора технічних наук, професора, члена-кореспондента ВАСГНІЛ,
віце-президента УАСГН

КРАМАРОВА Володимира Савовича

(1906-1987)

(20-21 лютого 2020 року)

*Відповідальні за випуск: В. І. Мельник, доцент кафедри надійності техніки
НУБіП України.*

Редактор: В. І. Мельник.

Дизайн і верстка: Ю. І. Ревенко.

*Адреса редакційної колегії – 03041, Україна, м. Київ, вул. Героїв Оборони, 16,
НУБіП України, навч. корп. 5, кімн. 17.*

**Редакційна колегія не несе відповідальності за зміст представлених
матеріалів**

Підписано до друку 14.02.2020. Формат 60x84 1/16
Папір Maestro Print. Гарнітура Times New Roman.
Друк. арк.. 8,6. Ум.-друк.арк. 11,9. Наклад 100 прим.
Зам. №
Редакційно-видавничий відділ НУБіП України
03041, Київ, вул. Героїв оборони, 15. Т. 527-80-49, к 117

© НУБіП України, 2020